

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETTE

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

ሃያ አንደኛ ዓመት ቁጥር ፵፯
አዲስ አበባ መጋቢት ፳፭ ቀን ፪ሺ፯ ዓ.ም

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

21st Year No.37
ADDIS ABABA 3rd April, 2015

ግውጫ

አዋጅ ቁጥር ፳፻፹፪/፪ሺ፯ ዓ.ም

የተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግን
(ማሻሻያ) አዋጅ.....ገጽ ፳፻፹፪

CONTENTS

Proclamation No. 882/2015

The Revised Anti-Corruption Special Procedure and
Rules of Evidence (Amendment) Proclamation.....
.....Page 8183

አዋጅ ቁጥር ፳፻፹፪/፪ሺ፯ ዓ.ም

የተሻሻለው የፀረ ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግ አዋጅን ለማሻሻል የወጣ አዋጅ

PROCLAMATION No. 882/2015

A PROCLAMATION TO AMEND THE REVISED ANTI-CORRUPTION SPECIAL PROCEDURE AND RULES OF EVIDENCE PROCLAMATION

በተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግ አዋጅ ቁጥር ፴፻፴፬/፲፱፻፺፯ ውስጥ ግልፅነት የሳይላቸውን ድንጋጌዎች ግልፅ በማድረግ ማሻሻል እና እዳዲስ ድንጋጌዎችን ማካተት አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

WHEREAS, it is found necessary to clarify those unclear provisions and to include new provisions in the Revised Anti-Corruption Special Procedure and Rules of Evidence Proclamation No. 434/2005;

የሙስና ወንጀልን ለመደንገግ በወጣው አዋጅ ውስጥ በሙስና ወንጀልነት እንዲካተቱ የተደረጉ የተወሰኑ የህዝባዊ ድርጅት አካላትን በሥነ-ሥርዓትና በማስረጃ ሕጉም ማካተት አስፈላጊ በመሆኑ፤

WHEREAS, it is necessary to include public organizations in the procedure and evidence laws as they are made part of the Revised Corruption Crimes Proclamation;

ሙስና ወንጀልን በማመለከት መረጃ የመሰብሰብ፣ የምርመራ፣ የክስ፣ የክርክር፣ በሙስና የተገኘ ሀብት ወይም ተመጣጣኝን የማገድና የማስመለስ ሥራ ቀልጣፋና ውጤታማ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፤

WHEREAS, it is found necessary to ensure the speedy and effective gathering of information, investigation, prosecution and hearing of corruption offences and the injunction and retrieval of property obtained there from;

በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ህገ መንግስት አንቀፅ ፶፭(፩) መሠረት የሚከተለው ታውጧል፡፡

NOW, THEREFORE, in accordance with Article 55(1) of the Constitution of the Federal Democratic Republic of Ethiopia, it is hereby proclaimed as follows:

ያንዱ ዋጋ Unit Price 9.95

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቀ. ፻፲፩ Negarit G. P.O.Box 80001

፩. አጭር ርዕስ

ይህ አዋጅ “የተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግ (ማሻሻያ) አዋጅ ቁጥር ፳፻፹፩/፳፯ኛ” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

፪. ማሻሻያዎች

የተሻሻለው ልዩ የፀረ-ሙስና የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግ አዋጅ ቁጥር ፱፻፴፱/፲፱፻፺፯ እንደገና እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡-

፩/ የአዋጁ አንቀጽ ፪ ንዑስ አንቀጽ (፩) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፩) ተተክቷል፤

“፩/ ‘የሙስና ወንጀል’ ማለት የሙስና ወንጀሎችን ለመደንገግ በወጣው አዋጅ ቁጥር ፳፻፹፩/፳፯ኛ የተሰጠው ትርጓሜ ይኖረዋል፤

፪/ የአዋጁ አንቀጽ ፪ ነገሩ ንዑስ አንቀጽ (፭) ተሸጋሽጎ ንዑስ አንቀጽ (፱) ሆኖ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጾች (፭)፣ (፮)፣ (፯) እና (፰) ተጨምረዋል፤

“፭/ ‘አዋጅ’ ማለት የተሻሻለው የፀረ-ሙስና ልዩ የሥነ-ሥርዓትና የማስረጃ ሕግ አዋጅ ቁጥር ፱፻፴፱/፲፱፻፺፯ ነው፤

፮/ ‘ኮሚሽነር’ ማለት የስነ ምግባርና ፀረ-ሙስና ኮሚሽን ኮሚሽነር ነው፤

፯/ ‘ጠቋሚ’ ማለት ተፈፅሟል ወይም ሲፈፀም ነው ብሎ ያመነውን የሙስና ወንጀል የሚመለከት መረጃ አግባብ ላለው አካል ወይም ለሌላ የፍትህ አካል፣ ለመንግስት መሥሪያ ቤት፣ ለመንግስት የልማት ድርጅት ወይም ለህዝባዊ ድርጅት የበላይ ኃላፊ ወይም በህግ ወይም በመመሪያ የሙስና ወንጀል ጥቆማን እንዲቀበል ኃላፊነት ለተሰጠው ሌላ አካል የሚያቀርብ ማንኛውም ሰው ሲሆን፣ ለእነዚህ ለተጠቀሱት አካላት ጥቆማ ባያቀርብም የሙስና ወንጀል የተፈፀመበትን ጉዳይ አዲት የሚያደርግ ወይም በአዲት ተግባሩ ሙስና

1. Short Title

This Proclamation may be cited as the “Revised Anti-Corruption Special Procedure and Rules of Evidence (Amendment) Proclamation No.882/2015.”

2. Amendments

The Revised Anti-Corruption Special Procedure and Rules of Evidence Proclamation No. 434/2005 is hereby further amended as follows:

1/ Sub-article (1) of Article 2 of the Proclamation is deleted and is replaced by the following new sub-article (1):

“1/ corruption offenses” means corruption offences provided for by the Corruption Crimes Proclamation No.881/2015”;

2/ The existing sub-article (5) of Article 2 of the Proclamation is renumbered as sub-article (9) and the following new sub-articles (5), (6), (7) and (8) are added:

“5/ ‘Proclamation’ means the Revised Anti-Corruption Special Procedure and Rules of Evidence Proclamation No. 434/2005;

6/ /‘commissioner’ means the commissioner of the Ethics and Anti-corruption Commission;

7/ ‘informant’ means any person who provides information, when he believes that corruption offences are committed, to appropriate organ or other justice organs, to the heads of public office, public enterprise or public organization or to anyone who has the duty to investigate crimes of corruption based on laws or directives and includes an auditor who audits matters relating to offences of corruption or an auditor who detects the commission of the offence of corruption in connection with the course of his

መፈፀሙን ያጋለጠ አዲተርን እና ጥቆማን የሚያጣራ ወይም የሚመረምር ሰውን ያካትታል፤

፳/ 'የበላይ ኃላፊ' ማለት አንድን የመንግስት መሥሪያ ቤት፣ የመንግስት የልማት ድርጅት ወይም የህዝባዊ ድርጅት በኃላፊነት የሚመራ ሰውን ወይም ምክትሎቹን ወይም ሚኒስትር ዴኤታዎችን ይመለከታል፤

፳፱/ 'ህዝባዊ ድርጅት' ማለት የሙስና ወንጀሎችን ለመደንገግ በወጣው አዋጅ ቁጥር ፳፻፹፩/፪ሺ፯ የተሰጠውን ትርጓሜ ይኖረዋል፤

ደ/ የአዋጁ አንቀፅ ፬ ንዑስ አንቀፅ (፩) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀፅ (፩) ተተክቷል፡-

"፩/ በሙስና ወንጀል የተያዘ ሰው በዋስ እንዲለቀቅ ለፍርድ ቤት ማመልከት ይችላል፤ ሆኖም የተከሰሰበት ወይም የተጠረጠረበት ወንጀል ከአሥር ዓመት በላይ በሆነ ፅኑ እሥራት ሲያስቀጣ የሚችል ከሆነ በዋስትና መለቀቅ አይችልም፡፡ ከአራት ዓመት በላይ እና ከአስር ዓመት በታች የሚያስቀጡ ተደራራቢ ወንጀሎች ሲኖሩም እየተደመሩ ከአስር አመት በላይ የሚያስቀጣ ከሆነ ዋስትና ይከለክላል፡፡"

፬/ ከአዋጁ አንቀፅ ፮ ንዑስ አንቀፅ (፬) ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀፅ (፭) ተጨምሯል፡-

፭/ በዚህ አንቀፅ በንዑስ አንቀፅ (፬) የተደነገገው ቢኖርም፡-

ሀ) እነዚህ የሥነ-ሥርዓት ጉዳዮች የሙስና ወንጀሉን የማየት ስልጣን ባለው ፍርድ ቤት እንዲታዩ መደረጉ የተከሰሱን መብት የሚያጣብብ ወይም ማስረጃ እንዲጠፋ ምክንያት የሚሆን ወይም ተገቢ ላልሆነ ወጪ የሚዳርግ መሆኑን አግባብ ያለው

auditing duties, and anyone who inspects or investigates such offences;

8/ 'head' means any person who leads a public office, public enterprise or public organization, or his deputies or deputies of state ministers;

9/'public organization' shall have the meaning provided to it in the Corruption Crimes Proclamation No. 881/2015."

3/ Sub-article (1) of Article 4 of the Proclamation is deleted and is replaced by the following new sub-article (1):

"1/ Any arrested person for a corruption offence may apply to a court to be released on bail; provided, however, that an arrested person charged or suspected with a corruption offence punishable for more than 10 years shall not be released on bail. Where there are concurrent crimes punishable with more than 4 years and less than ten years and the punishment of the two crimes is more than ten years, the arrested person shall not be released on bail."

4/ The following new sub-article (5) is added after sub-article (4) of Article 7 of the Proclamation:

"5/ Notwithstanding the provisions of sub-article (4) of this Article:
a) the appropriate organ may decide to submit such matters to the nearest First Instance Court when it believes that submission of such procedural matters to the court having jurisdiction on corruption offences would affect the

አካል ካመነበት እንደ ሁኔታው በአቅራቢያው በሚገኝ የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት እንዲታይ ሊወሰን ይችላል፤

ሰ) በዚህ ንዑስ አንቀጽ በፊደል ተራ (ሀ) በተመለከተው አግባብ ጉዳዩ በቀረበለት ፍርድ ቤት በተሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ወገን አግባብነት ወደአለው ፍርድ ቤት ይግባኝ መጠየቅ ይችላል። ይግባኙ የቀረበለት ፍርድ ቤት በጉዳዩ ላይ የሚሰጠው ውሳኔ የመጨረሻ ይሆናል።”

፭/ የአዋጁ አንቀጽ ፳፣ ፱ እና ፳፱ ተሰርዘው በሚከተሉት አዲስ አንቀጾች ፳፣ ፱ እና ፳፱ ተተክተዋል፡-

፳. "መርሀ

፩/ የአዋጁ አንቀጽ ፲ እንደተጠበቀ ሆኖ ፍርድ ቤት በወንጀል የተገኘ ማንኛውም ንብረት እና በወንጀል የተገኘው ንብረት ያፈራውን ንብረት ለማገድ ይችላል።

፪/ መርማሪ ወይም ዐቃቤ ህግ በወንጀል የተገኘ ማንኛውም ንብረት እና በወንጀል የተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት እንዲታይ በቃለ መሀላ በተደገፈ መረጃ ለፍርድ ቤት ማመልከት ይችላል።

፫/ ለእግድ የሚቀርብ ማመልከቻ የወንጀል ክስ ከተመሰረተ በኋላ ወይም የወንጀል ክስ ከመመስረቱ በፊት ሊቀርብ ይችላል።

፬/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፩)፣ (፪) እና (፫) የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ አግባብ ያለው አካል የበላይ ኃላፊ በፍርድ ቤት የእግድ ትዕዛዝ እስኪወጣ ድረስ ንብረቱ እንደሚባከን ሲያምንበት ለ፵፰ ሰዓት የሚፀና ጊዜያዊ የእግድ ትዕዛዝ መስጠት ይችላል።

rights of the accused, cause loss of evidence or cause disproportionate cost;

b) the party aggrieved by the decision rendered by the court under paragraph (a) of this sub-article may lodge appeals to the appropriate court. The decision rendered by the appeal court shall be final.”

5/ Articles 8, 9 and 29 of the Proclamation are deleted and replaced by the following new Article 8, 9 and 29:

“8.Principle

1/ Without prejudice to Article 10 of this Proclamation, a court may issue a restraining order against any property acquired by the commission of corruption offence and fruits thereof.

2/An investigator or a prosecutor, by evidence supported by an affidavit, may, apply to the court for a restraining order against any property acquired by the commission of a criminal offence and the fruits of thereof.

3/An application for a restraining order may be made before or after the institution of the criminal proceeding.

4/Without prejudice to sub-articles (1), (2) and (3) of this Article, head of the appropriate organ may, when he believes that the property may be squandered, give a restraining order effective only for 48 hours pending the issuance of an order by a court of law.

ዘ.ሌሎች ንብረቶች ስለሚታገዱበት ሁኔታ

፩/በሙስና ወንጀል የተገኘ ለመሆኑ መረጃ ባይቀርብም ምርመራ በተጀመረበት ወይም ከስ በቀረበበት የሙስና ወንጀል ተከላኸ ያገኘው የማይገባ ጥቅም ወይም ያደረሰው ጉዳት ለመኖሩ በቃለ መሀላ ሲረጋገጥ በወንጀሉ ተገኝ ከተባለው የማይገባ ጥቅም ወይም ደረሰ ተብሎ ከሚገመተው ጉዳት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ በተከላኸ፣ በትዳር ጓደኛው ወይም ከ ፲፰ ዓመት በታች በሆነ ልጁ ስም በባንክ የተቀመጠ ገንዘብ ወይም ንብረት ወይም በእነዚህ ሰዎች ስም ያለ ንብረት እንዳይሸጥ፣ እንዳይለወጥ ወይም እንዳይተላለፍ ታግዶ እንዲቆይ በመርማሪ ወይም በዐቃቤ ህግ አቤቱታ ሲቀርብ ፍርድ ቤት የእግድ ትዕዛዝ ሊሰጥ ይችላል።

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) መሠረት የሚሰጥ የእግድ ትእዛዝ ተጠርጣሪው በታገደው ንብረቱ የመጠቀም መብቱን አይነካም።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው ቢኖርም ተጠርጣሪው በባንክ በተቀመጠው ገንዘብ ወይም ንብረት የመጠቀም መብት አይኖረውም። ሆኖም ሁኔታዎች ሲያስገድዱ ፍርድ ቤቱ እንዲታገድ ከተደረገው ከዚህ ገንዘብ ወይም ንብረት ውስጥ ተጠርጣሪው ሊጠቀምበት የሚገባ መጠን ወስኖ እንዲጠቀም ሊፈቅድለት ይችላል።

፬/ ተጠርጣሪው በተፈቀደለት የመጠቀም መብት ሲጠቀም በንብረቱ ላይ ጉዳት ሊያደርስ ይችላል ተብሎ ሲገመት መርማሪው ወይም ዐቃቤ ሕጉ ንብረቱን ከጉዳት ለመከላከል የሚጠቅም ትእዛዝ እንዲሰጥለት ፍርድ ቤቱን ሊጠይቅ ይችላል። ፍርድ ቤቱ በቀረበው ጥያቄ ላይ ተገቢ የሆነውን ውሳኔ ይሰጣል።

9. Condition for Restraining other Properties

1/ Notwithstanding that there is no evidence that the property is acquired as a result of the corruption offence, where an investigator or prosecutor made an application for a restraining order supported by an affidavit indicating that the suspect is enriched or others suffered damage as a result of the corruption offence being investigated or charged, the court may give a restraining order prohibiting the sale, assignment or transfer of any money or property deposited in any bank in the name of the suspect, his spouse or children under the age of 18 or any other property of such persons proportionate to the amount of enrichment by the suspect or damage suffered by others.

2/ The restraining order given according to sub-article (1) of this Article shall not affect the suspect's right of using such property.

3/ Notwithstanding the provisions of sub-article (2) of this Article, the suspect shall not have the right to use cash or property deposited in a bank. When compelling circumstances emerge, the court may allow the suspect to use the appropriate amount of such cash or other property.

4/ When the investigator or the prosecutor so applies, the court may give an order it deems fit to minimize the damages that may result when the suspect uses the property.

፳፱.ንብረት ስለሚወረስበት ሁኔታ

፩/ ተከላኝ በሙስና ወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ የተገኘ እንደሆነ፡-

ሀ) በሙስና ወንጀል የተገኘ ለመሆኑ የተረጋገጠ ንብረትና በወንጀሉ ከተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት ወይም በሙስና ወንጀሉ ከተገኘው ጥቅምና በወንጀል ከተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ማናቸውም የተከላኝ ንብረት እንዲወረስ፣ ወይም

ለ) በወንጀሉ ምክንያት ለራሱ ያገኘው ጥቅም ባይኖርም ሌሎች ሰዎች ጥቅም ማግኘታቸው ወይም በግለሰብ፣ በመንግሥት ወይም በሕዝባዊ ድርጅት ጥቅም ላይ የደረሰ ጉዳት መኖሩ ከተረጋጋጠ ሌሎች ሰዎች ካገኙት ጥቅም ወይም ደረሰ ተብሎ ከሚገመተው ጉዳት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ የተከላኝ ንብረት በማካካሻነት እንዲወረስ፣ ፍርድ ቤቱ ውሳኔ ይሰጣል።

፪/ ለዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፩) አፈፃፀም የተከላኝ ንብረት በሙስና ከተገኘው ጥቅም ወይም ከደረሰው ጉዳት ያነሰ እንደሆነ ወይም በተከላኝ ስም የተመዘገበ ንብረት ያልተገኘ እንደሆነ ውሳኔው በተከላኝ የጋራ ንብረት ላይ ተፈፃሚ ይሆናል።

፫/ ለዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፪) አፈፃፀም የተከላኝ የጋራ ንብረት በተከላኝ እና በሌላ ሰው ስም በጋራ የተያዘ ንብረት ወይም በህግ እንደ የጋራ ንብረት የሚወሰድ ንብረት ሲሆን በተከላኝ የትዳር ጓደኛ ወይም ከ፲፰ ዓመት በታች ዕድሜ ባለው ልጁ ስም፣ ወይም በእነዚህ በሁለቱ ስም በጋራ ያለ ንብረት የተከላኝ የጋራ ንብረት እንደሆነ ይገመታል። ሆኖም የሚመለከተው ሰው

29. Conditions for Confiscation of Property

1/ Where the accused is found guilty of corruption offence, the Court shall give a confiscation order on:

a) property obtained from corruption offences or fruits thereof or any property proportionate to the benefits obtained there from;

b) property of the accused proportional to the benefit procured by another person or damage caused by corruption offences on private, public or State interest or advantage of public organization even where the accused has not obtained benefits for himself from such offence.

2/ For the application of sub- article (1) of this Article, where the value of the property of the accused is less than the benefit obtained, or the damage caused by corruption offence or where no property is registered in the name of the accused, the common property shall be confiscated.

3/ For the application of sub- article 2 of this Article, any property jointly owned by the accused and another person or property so considered by law, property in the name of the spouse or child under the age of 18 or both shall be presumed to be the common property of the accused; provided, however, that the concerned person may rebut such presumption by presenting an evidence

ንብረቱ ከተከሰሱ ጋር ምንም ግንኙነት የሌለው የግል ሀብቱ መሆኑን በግልፅ የሚያስረዳ ማስረጃ ለፍርድ ቤት በማቅረብ ይህን ግምት ማፍረስ ይችላል።”

፮/ የአዋጁ አንቀጽ ፴፩ ንዑስ አንቀጽ (፩) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (፩) ተተክቷል፡-

“፩/ ፍርድ ቤቱ ንብረት እንዲወረስ ያልወሰነ እንደሆነ በአዋጁ አንቀጽ ፳፱ በተመለከተው መሰረት ንብረት የመውረስ ጥያቄ በዐቃቤ ህግ አመልካችነት ሊታይ ይችላል።”

፯/ የአዋጁ አንቀጽ ፴፪ ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀጽ ፴፪ ተተክቷል፡-

፴፪. ንብረትን በፍትሐ ብሔር ክስ ስለማስመለስ

፩/ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ ፳፱ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ ምክንያት ክሱ እንዲቋረጥ በመደረጉ ወይም በማንኛውም ሌላ ምክንያት የጥፋነኝነት ውሳኔ ባይሰጥም በሙስና የተገኘ ንብረት እና በወንጀሉ በተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት ወይም በወንጀል ከተገኘው እና ከተፈራው ንብረት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ዋጋ እንዲወረስ ለማድረግ ወይም በወንጀሉ ለደረሰ ጉዳት ማካካሻ የሚሆን ተመጣጣኝ ዋጋን ለማስከፈል አግባብ ያለው አካል በፍትሐ ብሔር ክስ ሊመሰርት ይችላል።

፪/ አግባብ ያለው አካል ተገቢ ሆኖ ሲያገኘው በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፩) ከተገለፀው ውጭ በማንኛውም ምክንያት በሙስና ወንጀል የተገኘ ንብረት እና በወንጀሉ በተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት ወይም በወንጀል ከተገኘው እና ከተፈራው ንብረት ጋር ተመጣጣኝ የሆነ ዋጋ እንዲወረስ ለማድረግ፣ ወይም በወንጀሉ ለደረሰ ጉዳት

to the court showing that such property is his personal property.

6/ Sub-article (1) of Article 31 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new sub-article (1):

“1/ Where confiscation of property is not ordered by the court, it may be entertained by the application of the prosecutor pursuant to Article 29 of the Proclamation.”

7/ Article 32 of the Proclamation is deleted and is replaced by the following new Article 32:

“32. Recovery of Property by Civil Action

1/ Without prejudice to the provisions of Article 29 of this Proclamation, the appropriate organ may institute civil action for purposes of confiscation of property obtained through corruption offences, or fruits thereof, or property proportionate therewith, or property proportionate to the damage caused thereby even where the criminal proceedings were terminated or no conviction was obtained for any reason.

2/ The appropriate organ may institute a civil action in situations other than those mentioned under sub-article (1) of this Article for purposes of payment of compensation proportional to property obtained as a result of corruption offences, or fruits thereof, or property proportionate therewith, or property proportionate to the damage caused thereby.

ማካካሽ የሚሆን ተመጣጣኝ ዋጋን ለማስከፈል በፍትህ ብሔር ክስ ሊመሰርት ይችላል።

፫/ በሙስና ወንጀል የተገኘው ንብረት የመንግስት መስሪያ ቤት፣ የመንግስት የልማት ድርጅት፣ የህዝባዊ ድርጅት ወይም የሌላ ግለሰብ ንብረት ወይም ገንዘብ ከሆነ ይኸው ተቋም ወይም ግለሰብ በሙስና የተገኘው ንብረት ወይም ገንዘብ እንዲመለስ በፍትህ ብሔር ክስ እንዲመሰርት አግባብ ያለው አካል ፈቃድ ሊሰጥ ወይም ሊወክል ይችላል። አግባብ ያለው አካል እነዚህ ተቋማት የሚመሰርቱትን ክስ በሚመለከት ውጤቱን ይከታተላል።

፭/ የአዋጁ አንቀፅ ፱፬ ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀፅ ፱፬ ተተክቷል፤

“፱፬. ተመላሽ ስለሚሆነው የንብረት ወይም የጥቅም መጠንና ንብረቱ ለመንግስት ገቢ ስለሚሆንበት ሁኔታ

፩/ ተከላሹ በሙስና ወንጀል ያገኘው ንብረትና በወንጀል ከተገኘው ንብረት ያፈራው ንብረት ወይም ተመጣጣኝ፣ ወይም በወንጀሉ ካደረሰው ጉዳት ጋር ተመጣጣኝ ዋጋ ያለው ንብረት ተመላሽ ይደረጋል።

፪/ በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፩) በተመለከተው መሠረት ተመላሽ የሚደረገው የንብረት መጠን ተከላሹ ካገኘው ጥቅም ወይም ያገኛል ተብሎ ከሚገመተው ጥቅም ወይም ደረሰ ተብሎ ከሚገመተው ጉዳት በላይ መሆን ወይም መብለጥ የለበትም።

3/ If the proceeds of corruption offence is the property of a government office, public enterprise or public organization or any individual, the appropriate organ may give its permission or delegate for organs or individual to initiate civil action against the suspected person for the recovery of the assets. The appropriate organ shall have the duty to follow up the result of such action by the other organs.

8/ Article 34 of the Proclamation is deleted and is replaced by the following new Article 34:

“34. The amount of Property or Benefit to be Recovered and the Manner of returning it to the Government

1/ The defendant shall return the property acquired by the commission of the crime and the benefit derived from the property or the amount equivalent to it or the amount equivalent with the damage sustained by the commission of the crime.

2/ The amount of benefit to be returned according to sub-article (1) of this Article shall not exceed the benefit acquired or the amount that might be presumed to be realized or the damage sustained.

፫/ በፍርድ እንዲወረስ ውሳኔ የተሰጠበትን ንብረት አግባብ ያለው አካል በመረከብ ለመንግስት ያስረክባል። ንብረቱ ሙሉ በሙሉ የማይወረስ ሲሆን ወይም ከሌላ ንብረት ጋር ተዳብሎ የሚገኝ ሲሆን አግባብ ያለው አካል ንብረቱ በፍርድ አፈፃፀም መሠረት እንዲሸጥ በማድረግ ገንዘቡን ለመንግስት ገቢ ያደርጋል።”

፬/ የአዋጁ አንቀጽ ፴፮ ንዑስ አንቀጽ (ደ) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (ደ) ተተክቷል፡-

ደ/ በቅድመ ክስ ሂደት ፍርድ ቤቱ፤

- ሀ) ዐቃቤ ሕግና ተከላሽ በዚህ ክፍል የተጣለባቸውን ግዴታዎች መፈፀማቸውን ያረጋግጣል፤
- ለ) በወንጀለኛ መቅጫ ሥነ-ሥርዓት ሕጉ አንቀጽ ፳፻፱ መሠረት ለሚነሱ ጉዳዮች እልባት ይሰጣል፤
- ሐ) ዐቃቤ ሕግ የተከላሽን መልስ ከተመለከተ በኋላ ክስ ማሻሻያ መኖር ያለመኖሩን በመጠየቅ ያረጋግጣል፤ የሚሻሻል ሲኖርም ክሱን እንዲያሻሽል ዐቃቤ ህጉን ያዘዋል።

፭/ የአዋጁ አንቀጽ ፴፯ ንዑስ አንቀጽ (ሀ) ተሠርሟል።

፮/ የአዋጁ አንቀጽ ፵ እና ፵፩ ተሠርዘው ከአንቀጽ ፵፪ እስከ ፶፮ ያሉት ነገር አንቀጾች እንደ ቅደም ተከተላቸው ከአንቀጽ ፵ እስከ ፶፱ ሆነው ተሸጋሽገዋል።

፯/ በአዋጁ አንቀጽ ፵፱ ከንዑስ አንቀጽ (፫) (በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፲፩) እንደተሸጋሽገው) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ ንዑስ አንቀጾች (፬) እና (፭) ተጨምረዋል፤

3/ The appropriate organ shall collect the property on which confiscation order was given and hand it over to the Government. Where the property cannot be confiscated fully, or where it is merged with other property or happens to be accessory of other property, the appropriate organ shall have it sold legally and handover the proceeds of such sale to the Government.

9/Sub-article (2) of Article 36 of the Proclamation is deleted and replaced by the following new sub-article (2):

- 2 / During the preparatory hearing the Court shall:
- a) ensure that the prosecutor and the accused have discharged their duties in this Section;
  - b) give rulings on matters that arise under Article 130 of the Criminal Procedure Code;
  - c) after hearing the accused, ensure whether the prosecutor would make any changes to the charges when making changes to the charges is necessary, it gives an order to the prosecutor to this effect.

10/ Sub-article (4) of Article 37 of the Proclamation is deleted.

11/ Articles 40 and 41 of the Proclamation are deleted and the existing Articles from Article 42 to 56 are re-numbered as Articles 40 to 54, respectively.

12/ The following new sub-articles (4) and (5) are added after sub-article (3) of Article 44 of the Proclamation (as re-numbered under sub-article (11) of this sub-article):

፬/ ከሙስና ወንጀል ጋር በተያያዘ ስልክ በመደወል ተገቢ ያልሆነ ጥቅም እንዲሰጠው የጠየቀ ወይም ምስክርን፣ ጠቋሚን፣ ባለጉዳይን፣ መርማሪን፣ ዐቃቤ ህግን ወይም ዳኛን ያስፈራራ ሰውን ማንነት እና አድራሻ ጉዳዩ የሚመለከተው የቴሌኮሙኒኬሽን አካል እንዲያሳውቀው አግባብ ያለው አካል የበላይ ኃላፊ ሊጠይቅ ይችላል።

፭/ በዚህ አንቀፅ በንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት የደዋዩን ማንነት እና አድራሻ እንዲያሳውቅ ጥያቄ የቀረበለት ጉዳዩ የሚመለከተው አካል የሥራ ኃላፊ ወይም ሠራተኛ ሳይዘገይ የተሟላ መረጃ ጥያቄውን ላቀረበለት አግባብ ላለው አካል መስጠት አለበት። መረጃውን አለመስጠት ወይም መረጃውን በተሟላ መልኩ አለመስጠት አግባብ ባለው የወንጀል ሕግ ድንጋጌ ያስጠይቃል።

፲፫/ የአዋጁ አንቀፅ ፶፭ ንዑስ አንቀፅ (፪) (በዚህ አንቀፅ ንዑስ አንቀፅ (፲፩) እንደተሸጋሸገው) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀፅ (፪) ተተክቷል፤

፪/ እያንዳንዱ የመንግስት መስሪያ ቤት፣ የመንግስት የልማት ድርጅት ወይም ህዝባዊ ድርጅት ሠራተኛውን ከቁም በቀል እርምጃ ለመከላከል የሚያስችለው ሥርዓት መዘርጋት ይኖርበታል።

፲፬/ የአዋጁ አንቀጽ ፶፪ (በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀፅ (፲፩) እንደተሸጋሸገው) ተሠርዞ በሚከተለው አዲስ አንቀፅ ፶፪ ተተክቷል፤

፶፪. የቁም በቀል እርምጃን ሰለማገድ

፩/ የቁም በቀል እርምጃ የተወሰደበት ሰው ሠራተኛ ከሆነ በአስተዳደሩ የተወሰደበት እርምጃ እንዲታገድለት አግባብ ላለው አካል አቤቱታ ማቅረብ ይችላል።

4/ The head of the appropriate organ may request the appropriate telecommunication's organ to divulge the identity and address of anyone who demands, through a telephone call to be paid an undue advantage, threatens a witness, an informant, an applicant, investigator or a judge.

5/ The appropriate head or employee to whom a request for divulging of the identity and address of the caller is directed as prescribed under sub-article (4) this Article shall provide such information without delay. Failure to provide information or providing incomplete information shall be punishable under the relevant criminal provisions.

13/ Sub-article (2) of Article 51 of the Proclamation (as re-numbered under sub-article (11) of this sub-article) is deleted and replaced by the following new sub-article (2):

2/ Every government office, government enterprise or public organization shall establish a procedure to protect its employees from reprisal.

14/ Article 52 of the Proclamation (as re-numbered under sub-article (11) of this sub-article) is deleted and replaced by the following new Article 52.

52. Suspension of Reprisal Measures

1/ Where the person against whom a reprisal measure has been taken is an employee, he may apply to appropriate organ for a suspension of the reprisal.

፪/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) አቤቱታ የቀረበለት አግባብ ያለው አካል አቤቱታውን ወዲያውኑ በመቀበል የቂም በቀል እርምጃ መኖር አለመኖሩን በማጣራት ተገቢነት ያለውን ትዕዛዝ መስጠት ይኖርበታል።

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት አግባብ ያለው አካል በሰጠው ውሳኔ ቅር የተሰኘ ማንኛውም ወገን አቤቱታውን በ ፳ ቀናት ጊዜ ውስጥ ለፍርድ ቤት ማቅረብ ይችላል። በተሰጠው የጊዜ ገደብ ውስጥ አቤቱታውን ለፍርድ ቤት ካላቀረበ ተቀባይነት እንዳገኘ ተቆጥሮ ውሳኔው የፀና ይሆናል።

፬/ አግባብ ያለው አካል የቂም በቀል እርምጃ በወሰደው ሰው ላይ አግባብ ባለው ሕግ መሰረት የወንጀል ክስ የመሰረተ እንደሆነ በቀረበው ክስ ላይ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ የእግድ ትእዛዙ እንደፀና ይቆያል።

፭/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፬) መሠረት ለፍርድ ቤት በቀረበው አቤቱታ ላይ የመጨረሻ ውሳኔ እስኪሰጥ ድረስ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የተሰጠው የእግድ ትእዛዝ እንደፀና ይቆያል።”

፲፭/ ከአዋጁ አንቀጽ ፶፬ (በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፲፩) እንደተሸጋሸገው) ቀጥሎ የሚከተሉት አዲስ አንቀጾች ፶፭፣ ፶፮ እና ፶፯ ተጨምረዋል፤

፶፭.የመቀጮ ቅጣት ተፈጻሚነት

፩/በሙስና ወንጀል ጥፋተኝነቱ የተወሰነበትን የመቀጮ ቅጣት ተከላኝ መክፈል ካልቻለ በወንጀል ህግ ሥነ-ሥርዓት መሰረት ፍርድ ቤቱ የሚወስዳቸው እርምጃዎች እንደተጠበቁ ሆነው አግባብ ያለው አካል ቅጣቱን ተከታትሎ

2/ The appropriate organ which has received the application in accordance with sub-article (1) of this Article shall examine the existence or none existence of reprisal measure and give forthwith an appropriate provisional ruling.

3/Any organ that received suspension order on the reprisal measure from the appropriate organ pursuant to sub-article (2) of this Article may lodge application to a court of law within 60 days; if the application is not lodged within this time limit, the order shall be presumed as accepted and be valid.

4/ Where the appropriate organ instituted a criminal charge against the person who has taken a reprisal measure, the suspension order shall remain in force until the case is disposed.

5/ The suspension order given pursuant to sub-article (2) of this Article shall remain valid until the court gives its final judgment on matters submitted to it in accordance with sub-article (4) of this Article.

15/ The following new Articles 55, 56 and 57 are added after Article 54 of the Proclamation (as re-numbered under sub-article (11) of this sub-article)

55.Enforcement of Fines

1/ Without prejudice to the measures provided for under the Criminal Procedure Code, where a person convicted of corruption offence is unable to pay the fines, the Court shall order the appropriate organ to ensure that the sentence

እንዲያስፈፀም ፍርድ ቤቱ ያዘዋል።

፪/ ቅጣቱን ተከታትሎ እንዲያስፈፀም ትእዛዝ የተሰጠው አግባብ ያለው አካል መቀጮው ለመንግሥት ገቢ መደረጉን ያረጋግጣል፤ ገቢ ያልተደረገ ሲሆን ገቢ ስለሚሆንበት ወይም የማካካሻ እርምጃ ስለሚወሰድበት ሁኔታ አጥንቶ ለፍርድ ቤቱ ያቀርባል፤ ፍርድ ቤቱ በቀረበው ጥናት ላይ ውሳኔ ይሰጣል።

፶፮. በወንጀል ያለመክሰስ መብትን ስለማንሳት

ያለመክሰስ መብትን ስለማንሳት በሌሎች ህጎች የተደነገገው ቢኖርም የፌዴራል ወይም የክልል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን የበላይ ኃላፊ ለመመርመርና ለመክሰስ ስልጣን በተሰጠው ጉዳዮች ዙሪያ ያለመክሰስ መብት የማንሳት ጥያቄን እንደሁኔታው ጉዳዩን ለሚመለከተው የሕዝብ ተወካዮች ወይም የክልል ምክር ቤት ሊያቀርብ ይችላል።

፶፯. በፌዴራልና በክልል የፀረ-ሙስና ኮሚሽኖች መካከል ስለሚኖር የሥራ ግንኙነት

፩/ ሙስናን መሸከም የማይችል ህብረተሰብ በመፍጠር፣ እንዲሁም የሙስና ወንጀልን በመከላከል፣ በመመርመርና በመክሰስ ረገድ የፌዴራል እና የክልል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ተቋሞች በትብብርና በተደጋጋፊነት ይሰራሉ።

፪/ የክልል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ተቋሞች በኮሚሽኑ በሚሰጣቸው ውክልና መሠረት የሙስና ወንጀል ጉዳዮችን ሲመረምሩ ሲከሰሱ ተጠሪነታቸው ለኮሚሽኑ ይሆናል።

፫/ የፌዴራል እና የክልል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ተቋሞች ለፀረ-ሙስና እንቅስቃሴው ስኬት፣ ሀገራዊ የፀረ-ሙስና ትግሉ

regarding such fines is enforced.

2/ The appropriate organ shall ensure that the fines are paid to the Government; where it is not fully settled it shall provide the court with proposals for its payment or for other compensatory measures, and the court shall give order based on the proposals.

56. Lifting of Immunities

Notwithstanding provisions in other laws regarding lifting of immunity, the Head of the Federal or Regional Ethics and Anti-Corruption Commission may request the House of Peoples' Representatives or State Council for the lifting of the immunity on matters that fall within its powers.

57. Relationship between Federal and Regional Anti-Corruption Commissions

1/ The Federal and Regional Anti-corruption Commissions shall cooperate and support each other on all efforts to create a society that does not tolerate corruption as well as on matters of prevention, investigation and prosecution of corruption crimes.

2/ Regional Ethics and Anti-Corruption Commissions shall be accountable to the Federal Ethics and Anti-Corruption Commission when they investigate and prosecute corruption offences based on the power delegated to them by the Commission.

3/ Federal and Regional Ethics and Anti-Corruption Commissions shall establish a joint forum to design and

አቅጣጫዎችን ለመንደፍና ለመተግበር፣ እንዲሁም በጋራ ለሚያከናውኗቸው ተግባራትና የሚያከናውኗቸውን ተግባራት አፈፃፀም ለመገምገም የሚወያዩበት የጋራ ጉባኤ ያቋቁማሉ። ጉባኤው በተለየ ሁኔታ ካልወሰነ በስተቀር የፌዴራል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ኮሚሽነር የጋራ ጉባኤውን ይመራል።

፩/ የጋራ ጉባኤው፡-

ሀ) የጋራ የአሰራር ውስጠ ደንብ ያወጣል፤

ለ) ሙስናን በመከላከል፣ በመመርመር፣ በመክሰስ እና መልካም ሥነ-ምግባርን በማስፈን ረገድ የሥራ እንቅስቃሴዎችን በመገምገም የልምድ ልውውጥ ያደርጋል፤

ሐ) የፀረ ሙስና ትግሉን የሚያጠናክሩ ጥናቶች የሚካሄዱበትን አቅጣጫ ይቀይሳል፤ በሚቀርቡ ጥናቶች ላይ ይወያያል፤ በጥናቶቹ መሰረት ሊወሰዱ የሚገባቸው እርምጃዎች እንዲወሰኑ ለሚመለከተው አካል ያቀርባል ወይም እንደሁኔታውም ይወስናል፤ በሥራ ላይ መዋላቸውን ያረጋግጣል፤

መ) ሥራውን የሚያቀናጅለት ጽህፈት ቤት ይኖረዋል። ጉባኤው በተለየ ሁኔታ ካልወሰነ በስተቀር የፌዴራል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን የጋራ ጉባኤው ጽህፈት ቤት ሆኖ ያገለግላል፤

፪/ የጋራ ጉባኤው ያስተላለፋቸው ውሳኔዎች መተግበራቸውን የጉባኤው አባላት በየበኩላቸው ይከታተላሉ።

፫/ የኮሚሽኑ አካላትና የክልል የሥነ-ምግባርና የፀረ-ሙስና ተቋሞች በየአካባቢያቸው ስላለው የሙስና ወንጀል ሁኔታ እና

implement directions for the fight against corruption and to evaluate the activities as well as their performance. unless decided otherwise by the forum, the Commissioner of the Federal Ethics and Anti-Corruption Commission shall preside over the forum.

4/ The Forum shall:

a) issue procedural manuals to the joint actions;

b) Share experience of good practices regarding to the prevention, investigation ,prosecution, and prevalence of ethical practices;

c) give directions for the conduct of research that strengthen the fight against corruption; deliberate on research outputs; submit to the appropriate organ in order to take measure based on the research output or decide as the case may be or verify the practical application;

d) have an office to coordinate its efforts; unless decided otherwise by the forum, the Federal Ethics and Anti-Corruption Commission shall serve as the office of the forum.

5/The respective members of the forum shall ensure the implementation of the decisions of the forum.

6/ Organs of the Commission as well as Regional Ethics and Anti-Corruption Commissions shall submit periodic statistical reports to the office of the

ስለተከናወነ የፀረ-መብረትና እንቅስቃሴ በሚመለከት ስታቲስቲካዊ መረጃ በየጊዜው ስጋራ ጉባኤው ጽህፈት ቤት ያስተላልፋሉ።

forum regarding crime of corruption and anti-corruption activities in their respective regions

፲፯/ የአዋጅ እንቅፅ ፶፯ ተሰርዞ በሚከተለው አዲስ እንቅፅ ፶፰ ተተክቶ፣ ነገሮቹ እንቅጽ ፶፰ እና ፶፱ እንደ ቅደምተከተላቸው እንቅፅ ፶፱ እና ፷ ሆነው ተሸጋሽገዋል።

16/ Article 57 of the Proclamation is deleted and is replaced by the following new Article 58 and the existing Articles 58 and 59 are renumbered as Articles 59 and 60 respectively.

፶፰.የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

“58. Transitory Provisions

ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከመዋሉ በፊት የተፈፀሙ ወንጀሎች በነገሩ የስነምግባርና የፀረ-መብረት ልዩ የስነ ስርዓትና የማስረጃ ህግ አዋጅ ቁጥር ፱፻፴፬/፲፱፻፺፯ መሰረት ፍፃሜ ያገኛሉ።

Cases pending on the effective date of this Proclamation shall be finalized based on the Revised Anti-Corruption Special Procedure and Rules of Evidence Proclamation No. 434/2005.

፫.አዋጅ የሚሰናበት ጊዜ

3. Effective Date

ይህ አዋጅ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።

This Proclamation shall enter into force on the date of publication in the Federal Negarit Gazette.

አዲስ አበባ መጋቢት ፳፭ ቀን ፪ሺ፯ ዓ.ም

Done at Addis Ababa this 3rd day of April, 2015.

ዶ/ር ሙላቱ ተሾመ

MULATU TESHOME (Dr.)

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ ፕሬዚዳንት

PRESIDENT OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA